

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ศึกษาสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร 3) ศึกษาปัจจัยมุ่งใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ และ 4) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำนวน 91 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการวิเคราะห์ปัจจัย

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อยเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 47.36 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว เกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.60 คน ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีพื้นที่ปลูกผักเฉลี่ย 0.48 ไร่ มีรายได้จากการปลูกผักเฉลี่ย 3,728.57 บาท/เดือน เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีหนี้สิน โดยส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน

ในด้านสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษพบว่า เกษตรกรทั้งหมดเตรียมดินสำหรับปลูกโดยพลิกดินผั่งแดงจนดินแห้งเพื่อฆ่าเชื้อโรค และส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยอินทรีย์รองพื้น เกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยอินทรีย์และเกือบครึ่งหนึ่งใช้ปุ๋ยเคมีร่วมด้วย เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้น้ำสกัดชีวภาพเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและใช้ไล่แมลง เกือบทั้งหมดใช้สารสกัดจากพืชในการกำจัดแมลง และเกือบครึ่งหนึ่งใช้ศัตรูธรรมชาติกำจัดแมลง เกษตรกรมีหลักในการใช้สารเคมีกำจัดแมลงโดยให้ถูกต้องตามชนิดของแมลงและเป็นสารเคมีที่สลายตัวเร็ว

จากการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่า ปัจจัยมุ่งใจในการตัดสินใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร มี 9 ปัจจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การได้รับข่าวสารความพร้อมด้านปัจจัยการผลิต การเป็นสมาชิกกลุ่ม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ความเหมาะสมของเทคโนโลยี สินค้าเชื่อ การตลาด และราคาผลผลิต

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษที่สำคัญ ๆ คือ มีโรคและแมลงรบกวนทำลายพืชผักจนได้รับความเสียหาย และมีแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

The purpose of this research were to study the factors motivating farmers' decision on growing pesticide residue free vegetable in four aspects as the following: 1) the profile of farmers' social and economic; 2) the condition of growing vegetable; 3) the factors motivating farmers' decision on growing such vegetable; and 4) the problem and obstacles as well as suggestions regarding the pesticide residue free vegetable cultivation.

The population consisted of 91 farmers who grew pesticide residue free vegetable in Pho Prathap Chang District, Phichit Province. Data were collected through interviews using a questionnaire. The statistical methods employed in data analysis were: frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum, minimum and factor analysis.

The results showed the slightly more than half of the farmers were female with the age average of 47.36 years. Most of them were married. Almost half on them earn primary-level education. The average of family members in each family was 4.60. The average of pesticide residue free vegetable cultivated area was 0.48 rais. In addition, the average income from vegetable growing was 3,728.57 Baht per month. However, almost all of them had debt burden; and the majority of this number borrowed money from the Village Fund Program.

As for the safe-used vegetable growing, it was found out that all those farmers began with preparing the vegetable beds and exposing it to the sun in order to eradication all germs. Most of them applied organic fertilizer at the beginning state of preparing the vegetable beds. Furthermore, they all used the organic fertilizer; and half of them added chemical fertilizer with the organic fertilizer. Most of them applied bioextract fluid in order to catalyze plant growth and to repel the insects away. In addition, most of them applied the bioextract fluid as pesticide whereas almost half of them used natural enemies. As for the application of chemical substances, the farmers strictly followed safety regulations; they applied the chemical substances which were instantly dissolved and were selected for the right insects.

According to the factor analysis, the results revealed that there were 9 factors motivating the farmers' decision on growing pesticide residue free vegetable. They were as follows: The purposes of growing vegetable, the access of information, the readiness of production factors, the condition of group membership, the efficiency of extension worker, the appropriateness of technology, the availability of loans, the marketing and the prices of products.

The serious problem and obstacles found while cultivating the vegetable were that the vegetable were damaged by plant diseases and insects; and the number of water resources were limited.